

Κυπριακό Κέντρο Διεθνούς Ινστιτούτου Θεάτρου
Cyprus Centre of the International Theatre Institute

38, Regaena str., 1010 Nicosia, Cyprus | T + 357 2267 4920, F + 357 2268 0822
www.ccoiti.com ccoiti@cytanet.com.cy

Μήνυμα για την Παγκόσμια Ημέρα Θεάτρου 2018 – Αραβικές Χώρες

Maya Zbib
Λίβανος

2018 - The Year of ITI

Μήνυμα για την Παγκόσμια Ημέρα Θεάτρου 2018 – Αραβικές Χώρες

Maya Zbib, Λίβανος

Σκηνοθέτις θεάτρου, περφόρμερ, συγγραφέας, συν-ιδρύτρια της Θεατρικής Εταιρείας Zoukak

Είναι μια στιγμή κοινωνίας, μια ανεπανάληπτη συνεύρεση, που δεν βρίσκεται σε καμία άλλη κοσμική δραστηριότητα. Είναι η απλή πράξη μιας ομάδας ανθρώπων που επιλέγουν να συναντηθούν στο ίδιο μέρος, την ίδια ώρα για να πάρουν μέρος σε μια κοινή εμπειρία. Είναι μια πρόσκληση σε άτομα να γίνουν μια ομάδα, να μοιραστούν ιδέες και να οραματιστούν τρόπους να μοιραστούν το βάρος απαραίτητων ενεργειών... να ανακτήσουν σιγά-σιγά την ανθρώπινη συνεκτικότητα τους και να βρουν ομοιότητες παρά διαφορές. Είναι εκεί όπου μια συγκεκριμένη ιστορία μπορεί να εντοπίσει τα όρια της οικουμενικότητας... εδώ βρίσκεται η μαγεία του θεάτρου· όπου η αναπαράσταση ανακτά τα αρχαϊκά της πρότυπα.

Σε μια παγκόσμια κουλτούρα υπερβολικού φόβου για το άλλο, απομόνωσης και μοναξιάς, το να είμαστε παρόντες μαζί, συνειδητά, στο εδώ και τώρα, είναι μια πράξη αγάπης. Το να αποφασίσεις να πάρεις τον χρόνο σου, μακριά από την άμεση ευχαρίστηση και την ατομική επιείκεια προς τον εαυτό σου, στις υψηλά και με γρήγορους ρυθμούς καταναλωτικές κοινωνίες μας· το να ελαττώσεις ταχύτητα, το να μελετήσεις και να συλλογιστείς με μια ομάδα είναι μια πολιτική πράξη, μια πράξη γενναιοδωρίας.

Μετά την πτώση των μεγάλων ιδεολογιών και καθώς η νέα τάξη πραγμάτων αποδεικνύει την αποτυχία της δεκαετία με δεκαετία, πώς μπορούμε να ξαναφανταστούμε το μέλλον μας; Καθώς η ασφάλεια και η άνεση είναι η κύρια έγνοια και προτεραιότητα στις επικρατούσες συνομιλίες, μπορούμε ακόμα να εμπλακούμε σε άβολες συζητήσεις; Μπορούμε ακόμα να περάσουμε σε επικίνδυνα εδάφη χωρίς να χάσουμε τα οφέλη μας;

Σήμερα, η ταχύτητα στην πληροφορία είναι πιο σημαντική από τη γνώση, τα σλόγκαν έχουν περισσότερη αξία από τις λέξεις και οι εικόνες πωμάτων τιμώνται περισσότερο παρά τα πραγματικά κορμιά. Το θέατρο είναι εδώ για να μας θυμίσει ότι είμαστε φτιαγμένοι από σάρκα και οστά και ότι τα κορμιά μας έχουν βαρύτητα. Είναι εδώ για να αφυπνίσει όλες τις αισθήσεις μας και να μας πει ότι δεν χρειάζεται να συλλαμβάνουμε και να καταναλώνουμε μόνο με το βλέμμα μας. Το θέατρο είναι εδώ για να ξαναδώσει δύναμη και νόημα στις λέξεις, να κλέψει την ομιλία από τους πολιτικούς και να την επαναφέρει στον χώρο που ανήκει δικαιωματικά... στην αρένα των ιδεών και της δημόσιας συζήτησης... στον χώρο του συλλογικού οράματος.

Μέσα από τη δύναμη της εξιστόρησης και της φαντασίας το θέατρο μας δίνει καινούριους τρόπους για να δούμε τόσο τον κόσμο όσο και ο ένας τον άλλο· ανοίγοντας ένα καινούριο χώρο για κοινή σκέψη ανάμεσα στην ανυπόφορη άγνοια της μισαλλοδοξίας. Όταν η ξενοφοβία, η ρητορική μίσους και η λευκή υπεροχή έχουν επιστρέψει αβίαστα στο τραπέζι, μετά από χρόνια σκληρής δουλειάς και θυσίας χιλιάδων ανθρώπων ανά τον κόσμο για να τα καταστήσουν αισχρά και να τα χαρακτηρίσουν απαράδεκτα... όταν έφηβα αγόρια και κορίτσια πυροβολούνται στο κεφάλι και φυλακίζονται γιατί αρνήθηκαν να συμμορφωθούν με την αδικία και το απαρχαίντ... όταν προσωπικότητες φρενοβλαβών και ο δεσποτισμός των ακροδεξιών κυριαρχούν σε κάποιες από τις μεγαλύτερες χώρες του Ανεπτυγμένου Κόσμου... όταν ο πυρηνικός πόλεμος απειλεί σαν ένα εικονικό παιχνίδι αντρών-παιδιών που κατέχουν την εξουσία... όταν η κινητικότητα περιορίζεται όλο και πιο πολύ στους λίγους εκλεκτούς, την ίδια ώρα που οι πρόσφυγες πεθαίνουν στη θάλασσα στην προσπάθειά τους να περάσουν από τα ψηλά τείχη των απατηλών ονείρων, καθώς ορθώνονται όλο και πιο ακριβά τείχη... πού πρέπει να αμφισβητήσουμε τον κόσμο μας όταν τα περισσότερα από τα MME έχουν ξεπουληθεί; Πού αλλού παρά στην οικειότητα του θεάτρου, έχουμε την ικανότητα να ξανασκεφτούμε την ανθρώπινη μας κατάσταση, να φανταστούμε μια νέα τάξη πραγμάτων... συλλογικά, με αγάπη και κατανόηση αλλά και με εποικοδομητική αντιπαράθεση μέσα από την νοημοσύνη, την ελαστικότητα και τη δύναμη.

Προερχόμενη από την Αραβική περιοχή θα μπορούσα να μιλήσω για τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι καλλιτέχνες στο να δημιουργήσουν. Αλλά ανήκω σε μια γενιά δημιουργών του θεάτρου που έχουν το προνόμιο,

τα τείχη που πρέπει να καταστρέψουν να είναι πάντα ορατά. Αυτό μας οδήγησε στο να μάθουμε να μεταμορφώνουμε ό,τι έχουμε διαθέσιμο και να σπρώχνουμε την συνεργασία και την καινοτομία στα όρια τους: κάνοντας θέατρο σε υπόγεια, ταράτσες, σε σαλόνια, σε διαδρόμους και στους δρόμους, δημιουργώντας κοινό στην πορεία, σε πόλεις, χωριά και καταυλισμούς προσφύγων. Είχαμε το πλεονέκτημα να πρέπει να κατασκευάσουμε τα πάντα από την αρχή μέσα στα δικά μας πλαίσια και να βρούμε τρόπους να αποφύγουμε την λογοκρισία, όλα αυτά καθώς περνούσαμε κόκκινες γραμμές και αφηφώντας ταμπό. Σήμερα αυτά τα τείχη τα αντιμετωπίζουν όλοι οι δημιουργοί του θεάτρου ανά τον κόσμο, καθώς οι επιχορηγήσεις είναι πιο λίγες από ποτέ και η πολιτική ορθότητα είναι η νέα λογοκρισία.

Γι' αυτό, η διεθνής θεατρική κοινότητα σήμερα περισσότερο από ποτέ έχει να παίξει ένα συλλογικό ρόλο, να αντιμετωπίσει αυτά τα πολλαπλασιαζόμενα απτά αλλά και αδιόρατα τείχη. Σήμερα περισσότερο από ποτέ υπάρχει η ανάγκη να επανεφεύρουμε δημιουργικά τις κοινωνικές και πολιτικές μας δομές, με θάρρος και ειλικρίνεια. Να αντιμετωπίσουμε τις ελλείψεις μας και να πάρουμε την ευθύνη για τον κόσμο στου οποίου τη δημιουργία συμμετέχουμε. Ως θεατρικοί δημιουργοί του κόσμου δεν ακολουθούμε μια ιδεολογία ή ένα σύστημα αξιών, αλλά έχουμε ως κοινό την αιώνια αναζήτηση της αλήθειας σε όλες τις μορφές της, την συνεχιζόμενη αμφισβήτηση του στάτους κβο, την πρόκληση των καταπιεστικών συστημάτων και τέλος, την ανθρωπινή μας ακεραιότητα.

Είμαστε πολλοί, είμαστε ατρόμητοι και ήρθαμε για να μείνουμε!

*Μετάφραση από την αγγλική: Γιάννα Γεωργιάδου
Επιμέλεια: ΚΚΔΙΘ – Κυπριακό Κέντρο του Διεθνούς Ινστιτούτου Θεάτρου*

Βιογραφικό Σημείωμα – Maya Zbib, Λίβανος

Η Maya Zbib είναι σκηνοθέτις θεάτρου, περφόρμερ, συγγραφέας και συν-ιδρύτρια της Θεατρικής Εταιρείας *Zoukak*.

Το έργο της παρουσιάστηκε στη Μέση Ανατολή, την Ευρώπη, τις Ηνωμένες Πολιτείες, την Αφρική, τη Νότια Αμερική και τη Νότια Ασία. Έχει διδάξει θέατρο διεθνώς σε ακαδημαϊκά και μη ακαδημαϊκά πλαίσια. Της έχει ανατεθεί η δημιουργία έργων για το NYUAD Performing Arts Centre, το University of Houston, το Williams College, τα θέατρα Krefeld/Monchengladbach, το Shwindlefree Festival, το LIFT Festival και το The Royal Court Theatre, μεταξύ άλλων. Η Zbib είναι απόφοιτος του Goldsmiths University του Λονδίνου (2007), απόφοιτος του Chevening/KRSF (2007), απόφοιτος του προγράμματος Cultural Leadership International (2010), κάτοχος υποτροφίας ISPA (International Society for the Performing Arts), Νέα Υόρκη (2010), ενώ έχει επιλεγεί ως η 'προστατευόμενη' του Peter Sellars, στο πλαίσιο του προγράμματος Rolex Mentor and Protégé Arts Initiative (2011). Η Θεατρική Εταιρεία *Zoukak* έχει λάβει το βραβείο Υποτροφίας Ibsen (2012), το βραβείο Ευρωμεσογειακού Διαλόγου Μεταξύ των Πολιτισμών από το Ίδρυμα Anna Lindh για κοινωνική ανθεκτικότητα και δημιουργικότητα (2014), τη χορηγία Praemium Imperiale για νέους καλλιτέχνες από την Japan Arts Association (2017) και το βραβείο Πολιτισμού για την Ειρήνη από το Chirac Foundation (2017).

*Μετάφραση από την αγγλική: Γιάννα Γεωργιάδου
Επιμέλεια: ΚΚΔΙΘ – Κυπριακό Κέντρο του Διεθνούς Ινστιτούτου Θεάτρου*